laboratorium: zadanie 4 termin: 27–31 marca 2023 r.

KURS JĘZYKA C++

TABLICA BITÓW

Instytut Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego *Paweł Rzechonek*

Ilościowym aspektem informacji zajmuje się statystyczno–syntaktyczna teoria informacji Hartleya i Shannona. Miary ilości informacji są w niej oparte na prawdopodobieństwie zajścia zdarzenia. Jako miarę ilości informacji przyjmuje się wielkość niepewności, która została usunięta w wyniku zajścia zdarzenia (otrzymania komunikatu). Zdarzenia (komunikaty) mniej prawdopodobne dają więcej informacji.

Bit to najmniejsza jednostka informacji potrzebna do określenia, czy zdarzenie zaszło czy też nie. Bit może przyjąć jedną z dwóch wartości, które zwykle określa się jako *0* (zero) i *1* (jeden), choć można przyjąć dowolną inną parę wartości, na przykład *prawda* i *fałsz* albo *tak* i *nie*; w pierwszym przypadku bit jest tożsamy z cyfrą w systemie dwójkowym.

Zadanie.

Zdefiniuj klasę `tab_bit` reprezentującą tablicę bitów. Najprościej implementuje się taką strukturę danych za pomocą zwykłej tablicy typu `uint16_t[]`, przeznaczając na zapamiętanie bitu całe słowo. Jest to rozwiązanie proste, ale bardzo rozrzutne co do zużywanej pamięci — tablica bitów pamiętana w ten sposób jest kilanaście razy obszerniejsza niż potrzeba. A więc takie rozwiązanie nas nie satysfakcjonuje, szczególnie gdy trzeba posługiwać się w programie wieloma dużymi tablicami (chodzi o tablice przechowujące tysiące a nawet miliony bitów).

Należy zatem tak zaprojektować tablicę bitów, aby przydzielona pamięć była wykorzystana co do bitu (modulo rozmiar słowa). W klasie `tab_bit` zdefiniuj operator indeksowania, który umożliwiałby zarówno czytanie z tablicy, jak również pisanie do niej. Oto fragment kodu, który powinien się skompilować i uruchomić:

```
tab_bit t(46);          // tablica 46-bitowa (zainicjalizowana zerami)
tab_bit u(45ull);       // tablica 64-bitowa (sizeof(uint64_t)*8)
tab_bit v(t);           // tablica 46-bitowa (skopiowana z t)
tab_bit w(tab_bit(8){1, 0, 1, 1, 0, 0, 0, 1}); // tablica 8-bitowa (przeniesiona)
v[0] = 1;               // ustawienie bitu 0-go bitu na 1
t[45] = true;           // ustawienie bitu 45-go bitu na 1
bool b = v[1];          // odczytanie bitu 1-go
u[45] = u[46] = u[63]; // przepisanie bitu 63-go do bitow 45-go i 46-go
cout<<t<<endl;          // wysietlenie zawartości tablicy bitów na ekranie
```

Ponieważ nie można zaadresować pojedynczego bitu (a tym samym nie można ustamowić referencji do niego), więc trzeba się posłużyć specjalną techniką umożliwiającą dostęp do pojedynczego bitu w tablicy. Robi się to poprzez zastosowanie obiektów niewidocznej dla programisty klasy pomocniczej `ref`, potrafiącej odczytać i zapisać pojedynczy bit w tablicy.

```
class tab_bit
{
    typedef uint64_t slowo; // komorka w tablicy
    static const int rozmiarSlowa; // rozmiar slowa w bitach
    friend istream & operator >> (istream &we, tab_bit &tb);
    friend ostream & operator << (ostream &wy, const tab_bit &tb);
    class ref; // klasa pomocnicza do adresowania bitów
protected:
    int dl; // liczba bitów
    slowo *tab; // tablica bitów
public:
    explicit tab_bit (int rozm); // wyzerowana tablica bitow [0...rozm]
    explicit tab_bit (slowo tb); // tablica bitów [0...rozmiarSlowa]
                                 // zainicjalizowana wzorcem
    tab_bit (const tab_bit &tb); // konstruktor kopiujący
    tab_bit (tab_bit &&tb); // konstruktor przenoszący
    tab_bit & operator = (const tab_bit &tb); // przypisanie kopiujące
    tab_bit & operator = (tab_bit &&tb); // przypisanie przenoszące
    ~tab_bit (); // destruktor
private:
    bool czytaj (int i) const; // metoda pomocnicza do odczytu bitu
    bool pisz (int i, bool b); // metoda pomocnicza do zapisu bitu
public:
    bool operator[] (int i) const; // indeksowanie dla stałych tablic bitowych
    ref operator[] (int i); // indeksowanie dla zwykłych tablic bitowych
    inline int rozmiar () const; // rozmiar tablicy w bitach
 public:
    // operatory bitowe: | i |=, & i &=, ^ i ^= oraz !
 public:
    // zaprzyjaźnione operatory strumieniowe: << i >>
};
```

Klasa `ref` jest klasą pomocniczą, której zadaniem jest zaadresowanie pojedynczego bitu w tablicy — zastanów się jak powinna ona być zaimplementowana.

Do kompletu podefiniuj operatory koniunkcji, alternatywy, różnicy symetrycznej w połączeniu z przypisaniem oraz operator negacji, które będą wykonywać działania na całych tablicach bitów. Nie zapomnij też o operatorach czytania ze strumienia wejściowego i pisania do strumienia wyjściowego. Niektóre operatory powinny się przyjaźnić z klasą `tab_bit` a pozostałe powinny być jej składowymi.

Na koniec napisz program, który rzetelnie przetestuje klasę `tab_bit` (operacje na poszczególnych bitach tablicy oraz na całych tablicach bitów).

Podpowiedź.

W funkcjach składowych i w konstruktorach zgłaszaj błędy za pomocą instrukcji `throw`.

Elementy w programie, na które należy zwracać uwagę.

- Podział programu na plik nagłówkowy (np. `tabbit.hpp`) z definicją kasy reprezentującej tablicę bitów, plik źródłowy (np. `tabbit.cpp`) z definicją funkcji składowych dla tej tablicy oraz plik źródłowy (np. `main.cpp`) z funkcją `main()` testującej tablicę bitów.

- Klasa opakowująca tablicę bitów ma być inicjalizowana na kilka różnych sposobów: konkretną pojemnością, wzorcem bitów w słowie typu `uint64_t`, przez skopiowanie z innej tablicy bitów (konstruktor kopiujący i przenoszący), za pomocą listy wartości początkowych (za pomocą `initalizer_list<>`).
- Implementacja kopiowania i przenoszenia za pomocą operatora przypisania.
- Modyfikujący perator indeksowania korzystający z pomocniczej klasy adresującej pojedyncze bity.
- W funkcji `main()` należy rzetelnie przetestować wszystkie zaprogramowane operatory.